

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2021/9595-S.21.15483
BAŞVURU NO : 2021/2326
KARAR TARİHİ : 29/06/2021

RET KARARI

BAŞVURAN : ALİ KESKİNER, TCKN:25670295488
Adres:ULUÇINAR MES. VE TEK. ANADOLU LİSESİ
ARSUZ/HATAY
BAŞVURUYA KONU İDARE : HATAY İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Ödül verilmesi talebi hakkındadır
BAŞVURU TARİHİ : 01/02/2021

I. ŞİKAYETÇİNİN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran Ali KESKİNER (TCKN: 25670295488); Hatay Arsuz Uluçınar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde müdür yardımcısı olarak görev yaptığını, 2019 – 2020 öğretim yılında kendisine Arsuz Kaymakamı tarafından üstün başarı belgesi verildiği, bu belgeye istinaden ödül verilme talebinin Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 27.10.2020 tarihli yazısındaki “ödül talebinin uygun görülmediği” gerekçesiyle reddedildiği, Milli Eğitim Bakanlığı'na yaptığı müracaatın da 27.10.2020 tarihinde reddedildiği, 657 sayılı Kanununun 122. maddesinin memurlara verilecek ödül hususunu düzenlediği diğer taraftan Milli Eğitim Bakanlığı Personeline Başarı, Üstün Başarı Belgesi ve Ödül Verilmesine Dair Yönerge'nin 11, 12 ve 13. maddelerinin ödül vermek için ilgili şartları düzenleyerek ödül verme hususunda idareye takdir yetkisi bırakmadığını ve kendisinin ilgili şartları taşıdığını, Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün aynı şartları taşıyan bazı öğretmenlere ödül verdiğini ifade ederek, kendisine ödül verilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuz tarafından gönderilen bilgi belge isteme yazısına istinaden Hatay Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 09.04.2021 tarih ve 23938361 sayılı cevabi yazısında; “657 sayılı Kanunun 122. Maddesi ile Milli Eğitim Bakanlığı Personeline Başarı, Üstün Başarı Belgesi ve Ödül Verilmesine Dair Yönerge'de Ödül verilecek personel ile ilgili düzenlemeler yer aldığı, bu kapsamda, Valilik tarafından yapılan değerlendirme neticesinde, başvurana ödül verilme teklifinin uygun görülmediği” ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasasının “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine

başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında;

“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun “Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesinde;
“Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”

5. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun “Başarı, Üstün Başarı Değerlendirmesi ve Ödül” başlıklı 122 nci Maddesinde: “Görevli oldukları kurumlarda olağanüstü gayret ve çalışmaları ile emsallerine göre başarılı görev yapmak suretiyle; kamu kaynağında önemli ölçüde tasarruf sağlanmasında, kamu zararının oluşmasının önlenmesinde ve önlenemez kamu zararlarının önemli ölçüde azaltılmasında, kamusal fayda ve gelirlerin beklenenin üzerinde artırılmasında veya sunulan hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin yükseltilmesinde somut olaylara ve verilere dayalı olarak katkı sağladıkları tespit edilen memurlara, merkezde bağlı veya ilgili bakan, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından başarı belgesi verilebilir. (Ek cümle: 22/5/2012 - 6318/44 md.) Türk Silahlı Kuvvetlerinde (...) (2) görevli Devlet memurları için Millî Savunma Bakanı bu yetkisini devredebilir. Üç defa başarı belgesi alanlara üstün başarı belgesi verilir.(2) *Üstün başarı belgesi verilenlere, merkezde bağlı veya ilgili bakan ve illerde valiler tarafından uygun görülmesi hâlinde en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) % 200’üne kadar ödül verilebilir.* Bu maddeye göre bir malî yıl içinde ödüllendirileceklerin sayısı, kurumun yılbaşındaki dolu kadro mevcudunun binde onundan, Gümrük Müsteşarlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadroları için binde yirmisinden fazla olamaz. Yıl içinde ödüllendirilen personel sayısı kurumlarınca izleyen yılın Ocak ayı sonuna kadar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir...”

6. 24.02.2013 tarihli Millî Eğitim Bakanlığı Personeline Başarı, Üstün Başarı Belgesi ve Ödül Verilmesine Dair Yönerge’nin;

6.1. “Ödül Verilebilecek Personel” başlıklı 7 nci Maddesinde: “Ödül, Üstün Başarı Belgesi alan personele verilebilir”,

6.2. “Ödül Verecek Makamlar” başlıklı 10 uncu Maddesinde: “Ödül, merkez ve yurtdışı teşkilatı personeline Bakan, il sınırları içinde görevli personele Vali tarafından verilebilir”

6.3. “Ödül Verilecek Personelde Aranacak Şartlar” başlık 11 inci Maddesinde: “Ödül verilebilecek personelde aşağıdaki şartlar aranır. a) Almış olduğu Üstün Başarı Belgesi nedeniyle, daha önce ödül verecek makam tarafından ödül verilmesi veya verilmemesi yönünde değerlendirilmemiş olmak.b)(Değişik 06/10/2015 tarihli ve 9917287 sayılı Makam Oluru) Almış olduğu Üstün Başarı Belgesi nedeniyle değerlendirmeye alındığı yıl içerisinde Kınama cezasından daha ağır bir disiplin cezası almamış olmak

6.4. “Ödül Verilebilecek Personel Sayısının Belirlenmesi” başlıklı 12 nci Maddesinde: “Bir malî yıl içinde ödül verilebileceklerin sayısı, kurumun yılbaşındaki dolu kadro mevcudunun binde yirmisini geçemez.”

6.5. “Ödül verilebilecek personelin sıralamasının belirlenmesi” başlıklı 13 üncü Maddesinde: “Bir malî yıl içerisinde Üstün Başarı Belgesi alan personel sayısı, kurumun yılbaşındaki dolu kadro

mevcudunun binde yirmisini geçmesi durumunda, ilçe, il ve merkez değerlendirme komisyonları, adaylarla ilgili olarak yapmış oldukları değerlendirme sonucunda sıralama listelerini belirler”,

6.6. “İlçe Değerlendirme Komisyonunun Görevleri” başlıklı 16. Maddesinin d fıkrasında: “Değerlendirme sonuçlarına göre eğitim ve öğretim hizmetleri personeli ile diğer hizmet sınıfları personelini, en yüksek puan alandan başlamak üzere sıralamaya tâbi tutarak, sıralama listeleri ile değerlendirme formlarını her yıl, en geç Temmuz ayının 15'ine kadar İl Değerlendirme Komisyonuna göndermek.”

6.7. “İl Değerlendirme Komisyonunun Görevleri” başlıklı 18. Maddesinin e fıkrasında: “Değerlendirme sonuçlarına göre eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı personeli ile diğer hizmet sınıfları personelini, en yüksek puan alandan başlamak üzere sıralamaya tâbi tutarak, sıralama listeleri ile değerlendirme formlarını her yıl en geç Ağustos ayı sonuna kadar Valilik Makamına sunmak”,

düzenlemelerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN'IN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

7. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvuranın talebinin reddi yönündeki öneri, Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8. Başvuran; Hatay Arsuz Uluçınar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde müdür yardımcısı olarak görev yaptığını, 2019 – 2020 öğretim yılında kendisine Arsuz Kaymakamı tarafından üstün başarı belgesi verildiğini ifade ederek kendisine ödül verilmesini talep etmektedir.

9. İlgili mevzuatın incelenmesi neticesinde; Devlet Memurları Kanununda “ilgili bakan ve illerde valiler tarafından uygun görülmesi hâlinde en yüksek Devlet memuru aylığının % 200'üne kadar ödül verilebileceği”nin hüküm altına alındığı, Ödül verilmesi ile ilgili şartları düzenleyen Millî Eğitim Bakanlığı Personeline Başarı, Üstün Başarı Belgesi ve Ödül Verilmesine Dair Yönerge'de ise “makam tarafından ödül verilmesi veya verilmemesi yönünde değerlendirilmemiş olmak” ile “Üstün Başarı Belgesi nedeniyle değerlendirmeye alındığı yıl içerisinde Kınama cezasından daha ağır bir disiplin cezası almamış olmak” şartlarını getirdiği yine aynı Yönerge içinde “Bir malî yıl içerisinde Üstün Başarı Belgesi alan personel sayısı, kurumun yılbaşındaki dolu kadro mevcudunun binde yirmisini geçmesi durumunda, ilçe, il ve merkez değerlendirme komisyonları, adaylarla ilgili olarak yapmış oldukları değerlendirme sonucunda sıralama listelerini belirledikleri ve sıralama listeleri ile değerlendirme formlarını her yıl en geç Ağustos ayı sonuna kadar Valilik Makamına sundukları” ifadelerine yer verildiği anlaşılmıştır.

10. İlgili mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesi neticesinde; Ödül'ün belli şartları taşıyan personele verilebileceği, personelin bu şartları taşısa dahi İl'deki dolu kadro sayısına göre belirlenen sayının üstünde personelin Ödül alamadığı, bu bağlamda İlçe ve İl Değerlendirme Komisyonlarının yaptığı değerlendirmeler neticesinde hazırlanan listelerin Valilik Makamına sunulduğu, Valilik Makamı tarafından uygun görülen personelin Ödül almaya hak kazandığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, ilgili mevzuatta açık olarak, “hangi personele ödül verileceği” hususunda İdare'ye takdir hakkı tanınmış olduğu anlaşılmaktadır.

11. Takdir yetkisi, idarenin belli şart ve durumların meydana gelmesi halinde belli bir kararı alıp almamak veya kanunda öngörülen değişik çözümler arasında bir seçim yapmak konusunda tanınan bir serbestiye ya da belirli bir konuda karar alabilmek için hangi şart ve durumların ortaya çıkması gerektiğini tespit etmek imkânına sahip olması olarak tanımlanmaktadır. İdari işlemler tesis edilirken, İdareler, bağlı yetki veya takdir yetkisi çerçevesinde karar alırlar. Bu doğrultuda, idari işlemin yetki, şekil, sebep, konu ve maksat unsurlarının tümünün hukuk kuralları tarafından önceden belirlenerek, idareye belli bir yönde hareket etme hususunda bir tercih tanınmamışsa veya idareye belli bir tasarrufta bulunması kesin olarak emredilmişse bağlı yetkiden, idarenin nerede ve nasıl bir tasarrufta bulunacağını hukuk kuralları ile önceden kesin bir şekilde belirlenmediği durumlarda ise idarenin takdir yetkisinden söz edilmektedir. (Halil Kalabalık, İdare Hukukunda Takdir Yetkisi Kavramı Ve Benzer Kurumlarla Karşılaştırılması, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt 1, Sayı 2, Aralık 1997)

12. İdareye belli konularda takdir yetkisinin tanınması idarenin görevlerinin niteliği gereği zorunludur. Ancak, idareye belli konularda takdir yetkisinin tanınması, idarenin keyfi olarak hareket edebileceği anlamına da gelmez. Bu doğrultuda idare takdir yetkisini kullanırken yasanın koyduğu sınırlar içinde kalmalı, eşitlik ilkesine önem vermeli, bu yetkiyi kamu yararı için kullanmalı, yasanın öngördüğü amaçtan başka ya da kamu yararı dışında bir amaç için kullanmamalı ve bu yetkiyi gerekçeli olarak kullanmalıdır.(Bkz. Prof. Dr. Şeref GÖZÜBÜYÜK, “Yönetim Hukuku”, Eylül/1991 s.204) Ayrıca öğretide de, idarenin takdir yetkisini kullanırken yasaların koyduğu sınırlar içerisinde hareket etmesi, eşitlik ilkesine riayet etmesi, kamu yararı için kullanılması ve gerekçeli olması gibi ilkelere uygun şekilde işlem tesisinin Hukuk Devleti açısından zorunlu olduğu belirtilmektedir.

13. Yukarıda açıklandığı üzere, idarenin iş ve işlemlerinde kamu yararına ve hizmet gereklerine riayet etmesi, yasal ve makul gerekçeye dayanması, nesnel ve adil olması, eşitlik ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti olmanın gereği olup, idarenin yasalarla kendisine tanınan takdir yetkisini bu ilke ve ölçütleri göz önünde tutarak kullanması gerekir.

14. Olayda, başvuranın “Ödül verilmesi” hususundaki talebinin idarenin takdir yetkisi kapsamında olduğu, başvurana ödül verilip verilmemesi hususunda idarenin yasalarla kendisine tanınan takdir yetkisini kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırı kullandığı yönünde bir bulgu ortaya konulmadığı gibi başvuranın talebinin reddine ilişkin işlemde kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırılık tespit edilemediğinden başvuruya konu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

15. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; idareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, ayrıca idarenin; başvurana ilgili işlemlerinde “kanunlara uygunluk”, “hesap verilebilirlik”, “şeffaflık”, “kararların gerekçeli olması” **ilkelerine uygun davrandığı**, ancak işleme karşı başvuru yollarını belirtmemesi nedeniyle “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup, idareden bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

16. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Red Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren ilgili İdarenin işlemine karşı (varsa)

dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup **Hatay İdare Mahkemelerinde** yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN REDDİNE;**

Kararın BAŞVURANA, HATAY VALİLİĞİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi

www.memurlar.net